

УДК 726.03(476)

ББК 85.113(4Бел)

Г12

+ 86.37(4Бел) - 65

Рэцэнзенты:

акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, доктар архітэктуры,

доктар гістарычных навук А. І. Лакотка,

доктар архітэктуры, прафесар С. А. Сергачоў

Выданне ажыццёўлена па заказе і пры фінансавай падтрымцы Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь

Работа выканана ў адпаведнасці з планавай тэмай аддзела архітэктуры Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі «Архітэктурная і гісторыка-культурная спадчына ў развіцці традыцый і культурнай ідэнтычнасці Беларусі».

Габрусь, Т. В.

Г12

Драўлянае хрысціянскае храмабудаўніцтва Беларусі / Т. В. Габрусь. –

Мінск : Беларуская навука, 2020. – 318 с. : іл.

ISBN 978-985-08-2616-9.

Выданне прысвечана ўнікальнаму культурнаму феномену – драўлянаму сакральнаму дойлідству Беларусі, складанасці яго гістарычнага лёсу і мастацкай адметнасці. Аўтар разглядае помнікі драўлянага храмабудаўніцтва розных хрысціянскіх канфесій як агульную культурную спадчыну беларускага народа, прапануеца новая мастацтвазнаўчая сістэматызацыя і класіфікацыя храмаў паводле іх архітэктонікі і канцэпцыі формаўтварэння. Рукапіс дапоўнены бібліяграфіяй, спісам даследаваных драўляных храмаў, тлумачальным слоўнікам асноўных тэрмінаў і паняццяў драўлянага храмабудаўніцтва, утрымлівае вялікую колькасць сучасных і архіўных фотаздымкаў, планаў і рэканструкцый збудаванняў.

Прызначана для навукоўцаў у галіне мастацтвазнаўства, гісторыі архітэктуры і рэлігіі, а таксама для шырокага кола чытачоў.

УДК 726.03(476)

ББК 85.113(4Бел)

ISBN 978-985-08-2616-9

© Габрусь Т. В., 2020

© Афармленне. РУП «Выдавецкі дом
«Беларуская навука», 2020

Ад аўтара.....	4
-----------------------	----------

Частка 1.

Архітэктурна-мастацкія асаблівасці традыцыйнага драўлянага храмабудаўніцтва Беларусі.....	6
--	----------

Гісторыя вывучэння беларускага драўлянага хрысціянскага дойлідства ў кантэксце еўрапейскага архітэктуразнаўства.....	8
--	---

Канструкцыйныя, эстэтычныя і семантычныя характарыстыкі драўлянага храмабудаўніцтва Беларусі.....	28
---	----

Матрычныя архетыпы традыцыйнага беларускага драўлянага сакральнага дойлідства.....	49
--	----

Пра што распавядаюць старажытныя графічныя крыніцы.....	58
---	----

Частка 2.

Сістэматызацыя і класіфікацыя помнікаў драўлянага сакральнага дойлідства Беларусі.....	70
---	-----------

«Хрыстовыя» храмы: генезіс і эвалюцыя цэркваў крыжовага тыпу.....	73
---	----

Генезіс і стылявыя варыянты архітэктонікі адназрубавага клецевага храма.....	101
--	-----

Мастацка-семантычныя мадыфікацыі кананічнага трохзрубавага клецевага храма.....	112
---	-----

Этапы фарміравання двухзрубавых храмаў базілікальнай канцэпцыі.....	135
---	-----

Базілікі як адметны архетып драўлянага храмабудаўніцтва Беларусі.....	183
---	-----

Храмы з вежай над бабінцам: шлях ад готыкі да сучаснасці.....	215
---	-----

Семантыка і трансфармацыі гранёных форм драўляных храмаў.....	237
---	-----

Асобна пастаўленыя званіцы, ці Беларускія кампанілы.....	266
--	-----

Заклучэнне.

Жыццё і заняпад традыцыі.....	279
--------------------------------------	------------

Спіс выкарыстаных крыніц.....	291
--------------------------------------	------------

Архівы.....	301
--------------------	------------

Спіс даследаваных драўляных храмаў.....	302
--	------------

Тлумачэнне асноўных тэрмінаў і паняццяў драўлянага храмабудаўніцтва.....	311
---	------------